

Protokoll

Leidandmed	EAA.3071.1.3613
Kaader	8,9,10
Daatum	14.07.1886
Protokoll number	10
Protokoll teema	8. Varavastased kuriteod; 14. Suhted kõrgemate kohtutega. Kriminaalajade algatamine.
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Hindrik	Kukk		Peakohtumees
Hans	Teller		Kohtumees
Johan	Pollma		Kohtumees

Protokoll sai üleswõetud (1885) tuhat kaheksasada kaheksakümmend wiindamal aastal pooleli jäänud ja tagaotsitud warguse üle, kellest nüüd muist riidid jälle leitud.

(12mal) kahetöistkümmemal Juulil sell aastal läks tallitaja perenaene **Tiio Bachfeldt** loomad metsast koduajama ja näind **Orawa** aja ääres ühe musta kogu maas olewat. Seda nähes arwanud ta seda üks inimene olewat. Ta löönd kartma ja tuli ja andis oma mehele **Carl Bachfeldile** teada. See läks siis seda vaatama, ja kui ta nägi et see riide kraam oli, mõtles ta kohe et on need samad, mis sügise tagaotsiti, ja kutsus peakohtumees ka seda vaatama ilma et ta enne oleks seda liigutand. Seal oli ju siis näha, et ühed jäljed hiljuti olid seal juures käind, mis wäga wõis tunda niitmata rohu sees. Siis sai ka **Johan Kõõrw** senna juure kutsutud ja küsitud kust ta sügise selle esimese kotti leidnud. Tema näitis umbes (10) kümme sammu sealt eemal ja ütles ka seda kohta siis tubliste läbi waadanud, kust nüüd seda kotti leiti, ja et siis ole kedagit seal olnud. Sell ajal kui talitaja ja peakohtumees **Johan Kõõrwi** kutsumas käisid, olid ühed suured jäljed **Orawa** poolt tulnud, senna kraamide kohta - et küll ajahauk sealt kaugemal ei olnud kui arwata (2) kaks sammu - oli siis ühe mädand kännu peale astunud, mis aja ääres riiete kohal oli ja kust üle aja wõis näha. Senna kännu sisse oli suur pikk mehejalaase jäänd. Sealt oli siis pikka sammudega tagasi **Orawa** poole läind jälle. Siis said need riided wäljawõetud ja oli neid seal: (4) neli naesterahva paltot, (1) üks tekk, (1) üks maawilane rättik ja sealjuures (mitte riiete ümber) (1) üks kott, mis tõine pool üsna märg ja mädand oli, millest wõis

arusaada, et need riided kauem seal ei ole olnud, kui kõige rohkem üks (1) ehk kaks (2) päewa, sest et seal ka sugugi aset ei olnud näha. Kui need said wälja wõetud ja ka Orawa peremees Tõnis Kummelby senna juure kutsutud ja usutud, kas ehk ta on neid senna pannud. Tema ajas aga kangeste seda tagasi ja ütles: tallitaja perenaene toond isi seda senna, et kõik märgid tunnistawad, et Orawa Tõnis Kummelby on neid senna wiind.

Senna juure tuli ka Mart Semidor ja tunnistas: Kui mullu sügise Tõnis Orjas Orawal käind (mis nüüd Tõnis Kummelby waleks ajab), siis jätnud Orjas oma wõorihma senne redelipuu külge. Siis ütelnud Mart Semidor: Nüüd on Orjas oma rihma seia jätnud! Kummelby wastand: Ah! on ta jätnud, eks ta siis saa uut jälle.

Kui talwe Tõnis Orjasi warguse pärast Hakenrihtri kohtus käisid, siis Tõnis Kummelby ähwardanud, sealt tagasi tulles, Mart Semidorit lüüa ja otsind maast millega ta pidi lööma ja ütelnud siis Mart Semidorile: Mis sa must tahad? Kas oled must midagit märki saand? Semidor wastand: Mis märki sa weel tahad? Eks Tõnis Orjas jätnud oma rihma senna redeli puu külge märgiks. See peale jäänd Kummelby wait ja ei ole sõnagi lausund. Seda tunnistab ka Gustas Mühlmann.

Kui nüüd (12) kahetöistkümnemal Juulil sell aastal neid riideid leiti ja Kummelbyt usuti, salgas ta seda ja ütles oma rihm olewat aga mitte Tõnis Orjasi.

Kohus mõistis: Seda asja peab protukolli kirja panema ja siis seda suuremasse kohtusse saatma.

See protukoll sai wälja kirjutud ja hakenrihtrile saadetud 12mal Augustil 1886.